

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

İLE

GUATEMALA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ARASINDA

YATIRIMLARIN

KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN

ANLAŞMA

Bundan sonra "Akit Taraflar" olarak adlandırılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Guatemala Cumhuriyeti Hükümeti;

Her iki ülkenin ortak faydasına olacak şekilde ekonomik ilişkilerin derinleştirilmesi arzusu ile;

Özellikle bir Akit Tarafın yatırımcılarının, diğer Akit Tarafın ülkesindeki yatırımları ile ilgili olarak, Akit Taraflar arasındaki ekonomik işbirliğini artırma arzusu ile;

Bu gibi yatırımlara uygulanacak muameleye ilişkin anlaşmanın sermaye ve teknoloji akışı ile Akit Tarafların ekonomik kalkınmasını teşvik edeceğini kabul ederek;

Yatırımların adil ve hakkaniyete uygun bir temelde korunmasının; yatırımlar için istikrarlı bir ortam sağlayacağı ve ekonomik kaynakların etkin kullanımının en üst düzeye çıkarılmasına ve her iki Akit Tarafın da ekonomik refahının geliştirilmesine katkıda bulunacağı düşüncesiyle;

Bu amaçlara sağlık, güvenlik, çevre ve her bir Akit Tarafın işçi haklarının korunması ile uyumlu olacak bir şekilde ulaştırılması gerektiğine ikna olarak; ve

Bu amaçlara sağlık, güvenlik ve çevreye ilişkin genel uygulama önlemlerini ve her bir Akit Tarafın işçi hakları ile her bir Akit Tarafça kabul edilmiş uluslararası kabul gören işçi haklarını zayıflatmadan ulaşılabileceğine ikna olarak;

Yatırımların karşılıklı teşviki ve korunmasına ilişkin bir anlaşmanın yapılmasına karar vermiş olarak;

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1

Tanımlar

İşbu Anlaşma'nın amaçları bakımından:

1. "Yatırım" terimi; uzun süreli ekonomik ilişkiler kurmak amacıyla bir Akit Tarafın ülkesinde, bu Akit Tarafın kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak edinilen, iş faaliyetleri ile bağlantılı; sermaye ya da diğer kaynakların taahhüdü, kazanç ya da kar beklentisi, risk üstlenme ya da belirli bir süre gibi özellikleri de içerecek biçimde bir yatırımın özelliklerini haiz her türden varlığı ifade eder; ve bunlarla sınırlı olmamak üzere özellikle aşağıdakileri içerir:

- (a) taşınır ve taşınmaz malların yanı sıra ipotek, rehin, kefalet gibi diğer haklar ve malvarlığının bulunduğu Akit Tarafın kanun ve düzenlemelerine uygun olarak tanımlanan diğer benzer haklar;
- (b) yeniden yatırılan gelirler, para alacakları veya bir yatırımla ilgili finansal değeri olan diğer haklar;
- (c) hisseler, hisse senetleri ya da şirketlere iştirakin diğer her türlü şekli;
- (d) patentler, sınai tasarımlar, teknik süreçler, ticari markalar ve know-how gibi fikri mülkiyet hakları;
- (e) ticari itibar;
- (f) doğal kaynaklara yönelik imtiyazlar da dahil olmak üzere, kanun veya bir sözleşme ile verilmiş iş imtiyazları.

Ancak, (i) bir Akit Tarafın ülkesindeki, bir vatandaş ya da işletme tarafından diğer Akit Tarafın ülkesindeki bir işletmeye yalnızca mal ve hizmetlerin satışına ilişkin ticari sözleşmeden kaynaklanan bir alacak hakkı, (ii) yatırım özelliğini haiz bir kredi olması hariç; ticari bir işlemle ilişkili olarak bir kredi temini, yatırım teşkil etmez.

2. "Yatırımcı" terimi:

Diğer Akit Tarafın ülkesinde bir yatırım yapmış olan,

- (a) kanunlarına göre, bir Akit Tarafın vatandaşlığını haiz gerçek kişileri,

(b) kayıtlı işyerleri ile birlikte esaslı iş faaliyetleri bir Akit Tarafın ülkesinde bulunan ve o Akit Tarafın yürürlükteki mevzuatı çerçevesinde kurulmuş veya teşekkül etmiş; diğer Akit Taraf'ın ülkesinde yatırım yapmış olan şirketleri, kuruluşları, firmaları veya iş ortaklıklarını

ifade eder.

3. "Gelirler" terimi, bir yatırımdan elde edilen meblağları ifade eder ve bunlarla sınırlı olmamakla beraber özellikle, kar, faiz, sermaye kazançları, royaltüler, ücretler ve temettüleri içerir.

4. "Ülke" terimi;

(a) Türkiye Cumhuriyeti açısından; kara ülkesini, iç sularını, karasularını ve bunların üzerindeki hava sahasını, aynı zamanda, canlı veya cansız doğal kaynakların araştırılması, işletilmesi ve korunması amacıyla Türkiye Cumhuriyeti'nin uluslararası hukuka uygun olarak üzerinde egemen hak veya yetkilere sahip olduğu deniz alanlarını ifade eder.

(b) Guatemala Cumhuriyeti açısından; kara ülkesini, iç suları da dahil olmak üzere deniz alanlarını ve hava sahasını, münhasır ekonomik bölgesini ve iç hukuku ile uluslararası hukuka uygun olarak üzerinde egemen hak veya yetkilere sahip olduğu kıta sahanlığını ifade eder.

MADDE 2

Uygulama Kapsamı

İşbu Anlaşma, bir Akit Tarafın ülkesinde, bu Akit Tarafın ulusal kanunları ve düzenlemelerine uygun olarak diğer Akit Taraf yatırımcıları tarafından işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce veya sonra yapılmış yatırımlara uygulanacaktır. Bununla birlikte; işbu Anlaşma, yürürlüğe girmesinden önce ortaya çıkan uyuşmazlıklara uygulanmayacaktır.

MADDE 3

Yatırımların Teşviki ve Korunması

1. Kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olmak koşuluyla, her bir Akit Taraf, kendi ülkesinde diğer Akit Taraf'ın yatırımcılarının yatırımlarını mümkün olduğu ölçüde teşvik edecektir.

2. Her bir Akit Taraf, Anlaşma kapsamındaki yatırımlara, adil ve hakkaniyete uygun muamele ile tam koruma ve güvenliği içerecek şekilde uluslararası örf ve adet hukukuna uygun muamele edecektir.

3. Kesinliğin sağlanması açısından, 2. Fıkra, uluslararası örf ve adet hukukunun yabancılarla yönelik asgari muamele standartlarını, Anlaşma kapsamındaki yatırımlara uygulanacak asgari muamele standardı olarak tanımlar. "Adil ve hakkaniyete uygun muamele" ve "tam koruma ve güvenlik" kavramları bu standardın gerektirdiğine ek olarak ve bu standardın ötesinde bir muameleyi gerektirmez ve ek maddi haklar yaratmaz. 2'inci fıkrada düzenlenen:

(a) "adil ve hakkaniyete uygun muamele" sağlama yükümlülüğü, dünyanın temel hukuk sistemlerindeki adil yargılama ilkesine uygun biçimde, cezai, adli veya idari yargı süreçlerinde yargulamadan kaçınmama yükümlülüğünü içerir; ve

(b) "tam koruma ve güvenlik" sağlama yükümlülüğü, her bir Akit Tarafın, uluslararası örf ve adet hukukunun gerektirdiği seviyede, polis koruması sağlamasını gerektirir.

4. İşbu Anlaşma'nın bu Madde'den başka bir hükmünün veya başka bir uluslararası anlaşmanın ihlal edilmiş olduğunun saptanması, işbu Madde'nin ihlal edilmiş olduğu sonucunu doğurmaz.

MADDE 4

Yatırımlara Uygulanacak Muamele

1. Her bir Akit Taraf, kanunları ve düzenlemeleri çerçevesinde, diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarını herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarının yatırımlarına benzer durumlarda uygulananndan daha az elverişli olmayacak şekilde ülkesine kabul edecektir.

2. Her bir Akit Taraf, kurulmuş olan bu yatırımlara, bunların yönetilmesine, sürdürülmesine, kullanımına, faydalanılmasına, genişletilmesine, satışına, tasfiyesine veya elden çıkarılmasına ilişkin olarak, kendi yatırımcılarının yatırımları ya da herhangi bir üçüncü ülkenin yatırımcılarının yatırımlarına uyguladığı muameleden hangisi en elverişli ise, bundan daha az elverişli olmayan bir muamelede bulunacaktır.

3. Akit Taraflar, kendi ulusal mevzuatları çerçevesinde, yatırım yapma ve yatırım süreci ile bağlantılı olarak diğer Akit Tarafın ülkesine girmek isteyen Akit Taraflardan birinin yatırımcılarının ülkeye girişi ve geçici ikametine yönelik olumlu değerlendirmede bulunmak için çaba sarf edeceklerdir.

4. (a) İşbu Maddenin hükümleri, bir Akit Tarafın tamamen ya da kısmen vergilendirmeye ilişkin herhangi bir uluslararası anlaşma veya düzenleme ile tanıyabileceği bir muamelelerin, tercihin veya ayrıcalığın sağladığı faydayı, diğer Akit Tarafın yatırımcılarına da sağlamakla yükümlü olduğu şeklinde yorumlanamayacaktır.

- (b) İşbu Anlaşmanın ayrımcılık yapmama, ulusal muamele ve en çok kayırılan ulus muamelesi hükümleri, Akit Taraflardan herhangi birinin, bir gümrük birliği, ekonomik birlik veya parasal birliğe, bir ortak pazara veya serbest ticaret bölgesine üyeliğinden veya bunlarla ortaklığından kaynaklanan ve bu Akit Tarafın kendi vatandaşlarına ya da şirketlerine, veya bu gibi bir birliğin, ortak pazarın ya da serbest ticaret bölgesinin üye devletlerinin vatandaşlarına veya şirketlerine veya herhangi bir üçüncü ülke vatandaşlarına veya şirketlerine tanınmış olduğu tüm mevcut veya gelecekteki avantajlara uygulanmayacaktır.
- (c) İşbu Maddenin 1 ve 2. fıkraları, işbu Anlaşma veya Akit Taraflardan birinin imzacı olduğu benzer diğer bir uluslararası anlaşmada düzenlenen yatırımcı ile ev sahibi Akit Taraf arasındaki uyumsuzluğun çözümü hükümleri bakımından uygulanmayacaktır.
- (d) İşbu Anlaşmanın 3. ve 4. Maddelerinin hükümleri, Akit Tarafları toprak, gayrimenkul ve bunlar üzerindeki aynı hakların edinimi bakımından kendi yatırımcılarının yatırımlarına uyguladığı muamelelerin aynısını diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına uygulamakla yükümlü kılmaz.

MADDE 5 **Genel İstisnalar**

1. İşbu Anlaşma'nın hiçbir hükmü, bir Akit Taraf'ın:

- (a) insan, hayvan veya bitki hayatı veya sağlığının veya çevrenin korunması için düzenlenen ve uygulanan;
- (b) canlı veya cansız tükenebilir doğal kaynakların korunmasıyla ilgili;

ayrımcı olmayan herhangi bir hukuki önlemi almasına, sürdürmesine ya da uygulamasına engel olacak şekilde yorumlanamaz.

2. İşbu Anlaşma'nın hiçbir hükmü:

- (a) bir Akit Taraf'ın, açıklanmasını temel güvenlik çıkarlarına aykırı gördüğü herhangi bir bilgiyi açıklamasını veya böyle bir bilgiye erişime izin vermesini gerektirecek şekilde;
- (b) hiçbir Akit Taraf'ın,

(i) silah, cephane ve savaş gereçleri ticareti ile bir askeri ya da diğer bir güvenlik kuruluşuna doğrudan veya dolaylı olarak diğer mal, teçhizat, hizmet ve teknoloji sağlama amacıyla yapılan ticaret ve işlemlere ilişkin;

(ii) savaş zamanında veya uluslararası ilişkilerle ilgili diğer acil durumlarda;
veya

(iii) nükleer silahların veya diğer patlayıcı nükleer cihazların yayılmasının önlenmesine ilişkin ulusal politikaların veya uluslararası anlaşmaların uygulanmasıyla ilgili olarak;

kendi temel güvenlik çıkarlarının korunması için gerekli gördüğü tedbirleri almasına engel olacak şekilde;

(c) herhangi bir Akit Tarafı, uluslararası barış ve güvenliğin sürdürülmesi için Birleşmiş Milletler Şartından kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla harekete geçmekten alıkoymak şekilde; veya

(d) Guatemala Cumhuriyeti'nin, Guatemala Cumhuriyeti Siyasi Anayasası'nın 66-69'uncu maddeleri uyarınca kültürel çeşitliliği korumaya ve teşvik etmeye yönelik herhangi bir önlem almasını önleyecek şekilde

yorumlanamaz.

3. 6'ncı Madde ve Kamulaştırma Eki'ne hâlel getirmeksizin, işbu Anlaşma'nın hükümleri vergi konularına uygulanmayacaktır. Bununla birlikte, vergi politikaları uyarınca, her bir Akit Taraf, diğer Akit Tarafın yatırımcılarına uygulanacak muamelede adalet ve hakkaniyete uygunluğu sağlamaya çalışacaktır.

MADDE 6

Kamulaştırma ve Tazminat

1. Yatırımlar, kamu yararı gözetilerek, ayrımcı olmayacak biçimde; anında, yeterli ve etkin tazminat ödenerek, uygun hukuki usule ve işbu Anlaşmanın 3. Maddesi'nde belirtilen genel muamele prensiplerine göre yapılanlar hariç olmak üzere kamulaştırılmayacak, devletleştirilemeyecek veya doğrudan ya da dolaylı olarak benzer etkisi olan tedbirlere (bundan sonra kamulaştırma olarak anılacaktır) maruz bırakılmayacaktır.

2. Sağlık, güvenlik ve çevre gibi halkın refahını ilgilendiren meşru hedeflerin korunması amacıyla düzenlenen ve uygulanan ayrımcı olmayan yasal önlemler, dolaylı kamulaştırma teşkil etmez.

3. Tazminat, kamulaştırılan yatırımın kamulaştırma işleminin yapıldığı veya kamuoyuna duyurulduğu tarihten önceki piyasa değerine eşit olacaktır. Tazminat gecikme olmaksızın ödenecek ve 8. Maddenin 2.fikrasında belirtildiği gibi serbestçe transfer edilebilecektir.

4. Tazminat, serbestçe çevrilebilen bir para cinsi ile ödenebilecek ve ödenmesinde gecikme olması durumunda tazminat, kamulaştırma tarihinden ödeme tarihine kadar geçen süre için uygun bir faiz oranı içerecektir.

MADDE 7

Kayıpların Tazmini

Akit Taraflardan herhangi birinin yatırımcılarının yatırımları savaş, ayaklanma, iç karışıklık veya diğer benzer olaylar nedeniyle diğer Akit Tarafın ülkesinde zarar gördüğünde; bu yatırımcılar, diğer Akit Tarafça, kendi yatırımcılarına veya herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarına bu gibi kayıplara ilişkin alınan herhangi bir tedbir açısından uygulanan muameleden daha az elverişli olmayan bir muameleye tabi tutulur.

MADDE 8

İade ve Ülkesine Transfer

1. Her bir Akit Taraf, bir yatırıma ilişkin tüm transferlerin kendi ülkesinden içeri ve dışarıya serbestçe ve gecikme olmaksızın yapılmasına iyi niyetle izin verir. Bu gibi transferler:

- (a) ana sermaye ve yatırımı sürdürmek veya artırmak amaçlı ek meblağlar;
- (b) gelirler;
- (c) yatırımın tamamının veya bir kısmının satışı veya tasfiyesinden elde edilen gelirler;
- (d) 6. ve 7. Madde kapsamındaki tazminat ödemeleri;
- (e) yatırımla ilgili kredilerden kaynaklanan geri ödemeler ve faiz ödemeleri;
- (f) bir Akit Tarafın ülkesinde bir yatırımla ilgili, gerekli çalışma izinlerini almış olan diğer Akit Tarafın vatandaşlarının aldığı maaşlar, ücretler ve diğer ödemeler;
- (g) bir yatırım uyumsuzluğundan doğan ödemeleri

içerir.

2. Yatırımcı ve ev sahibi Akit Tarafça aksi kararlaştırılmadıkça, transferler; yatırımın yapılmış olduğu serbestçe çevrilebilir para birimi veya herhangi bir serbestçe çevrilebilir para birimiyle, transferin yapıldığı tarihte geçerli olan piyasa döviz kuru üzerinden yapılır.

3. Ödemeler ve sermaye hareketlerinin ödemeler dengesi üzerinde ciddi zorluklara sebep olduğu veya sebep olma tehdidini yarattığı istisnai durumlarda, her bir Akit Taraf ayrımcılık yapmamak ve iyi niyeti esas almak kaydıyla geçici olarak transferleri kısıtlayabilir.

4. 1'inci, 2'inci ve 3'üncü fıkralara bağlı kalınmaksızın, bir Akit Taraf aşağıdaki hususlara ilişkin kanunlarının hakkaniyete uygun, ayrımcı olmayan ve iyi niyet çerçevesindeki uygulamaları kapsamında, bir transferin yapılmasını önleyebilir:

- (a) iflas, ödeme aczi ya da alacaklıların haklarının korunması;
- (b) menkul kıymetler, vadeli işlemler, opsiyonlar veya türevlerin ihracı, ticareti veya bunlarla ilgili faaliyetler;
- (c) cezai suçlar;
- (d) kanunların uygulanmasına ya da mali düzenleyici otoritelere destek olmak amacıyla finansal raporlama ya da transferlerin kaydının tutulması; veya
- (e) yargısal ya da idari süreçlerde kararların uygulanmasının sağlanması.

MADDE 9

Halefîyet

1. Akit Taraflardan biri, yatırımcılarının yatırımlarını ticari olmayan risklere karşı korumak amacıyla bir kamu sigortası veya garanti planına sahipse ve bu Akit Tarafın bir yatırımcısı bu sigortayı edinmiş veya plana katılmışsa, sigortalayanın yatırımcı ile sigortalayan arasındaki sigorta sözleşmesinin şartlarından kaynaklanan her türlü halefîyeti diğer Akit Tarafça tanıyacaktır.

2. Sigortalayan halefîyetten dolayı yatırımcının haklarını kullanmaya ve taleplerini öne sürmeye yetkilidir ve yatırım ile ilgili yükümlülükleri üstlenecektir. Halef olunan haklar veya talepler yatırımcının asıl hak veya taleplerini aşmayacaktır.

3. Bir Akit Taraf ile sigortalayan arasındaki uyumsuzluklar işbu Anlaşmanın 10'uncu Maddesi'nin hükümlerine göre çözümlenecektir.

MADDE 10

Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Tarafın Yatırımcıları Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. İşbu Madde, bir Akit Taraf ile diğer Akit Taraf'ın bir yatırımcısı arasında, Akit Taraf'ın işbu Anlaşma kapsamındaki bir yükümlülüğü ihlali sonucunda yatırımcının veya yatırımının kayıp veya zarara uğradığı iddiasına ilişkin uyuşmazlıklara uygulanacaktır.

2. Uyuşmazlığı dostane yollarla çözmek için, yatırımcı, ülkesinde yatırımın yapıldığı Akit Tarafa işbu Anlaşma'nın hükümleri doğrultusunda bir iddiayı tahkime götürme niyeti konusunda ayrıntılı bilgi içerecek şekilde, yazılı olarak bildirimde bulunur. Bildirim en az aşağıdaki bilgiyi içerecektir:

- (a) uyuşmazlığa taraf olan yatırımcının adı ve adresi;
- (b) Anlaşma'nın ihlal edildiği iddia edilen hükümleri;
- (c) İddianın vakıta bazındaki yasal temelleri;
- (d) ilgili yatırıma ilişkin açıklama; ve
- (e) mağduriyetin giderilmesine yönelik istenen çözüm ve iddia edilen zararların yaklaşık miktarı.

3. Bu uyuşmazlıkların, 2.fıkıradaki belirtilen yazılı bildirim tarihini takip eden altı (6) ay içerisinde bu şekilde çözümlenememesi halinde, Akit Taraflar uyuşmazlığın uluslararası tahkime götürülmesine rıza verirler. Uyuşmazlıklar yatırımcının seçebileceği üzere:

- (a) ülkesinde yatırım yapılmış olan Akit Tarafın yetkili mahkemesine, veya
- (b)
 - (i) işbu Madde'nin 6. Fıkrasında belirtilen durumlar hariç olmak üzere, "Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi" ile kurulmuş Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü için Uluslararası Merkez'e (ICSID);
 - (ii) Uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraf ile uyuşmazlığın tarafı olmayan Akit Taraf'tan yalnızca birinin ICSID Sözleşmesi'ne taraf olması koşulu ile, ICSID Ek İmkân Kuralları;

- (iii) Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu (UNCITRAL)'nin Tahkim Usulü Kurallarına göre bu maksatla kurulacak bir ad hoc hakem mahkemesine; veya
- (iv) Uyuşmazlığın taraflarının üzerinde anlaşması koşuluyla, herhangi başka tahkim kurallarına

sunulabilir.

4. Yatırımcının uyuşmazlığı işbu Maddenin 3. fıkrasında bahsedilen uyuşmazlık çözüm yollarından birine sınıması ile birlikte bu forumlardan birinin seçimi, diğerlerini dışlayacak şekilde, nihai olacaktır.

5. Uyuşmazlığın tarafı olan yatırımcı, uyuşmazlığa taraf olan Akit Tarafın mevzuatı altında bir idare mahkemesine zararlara ilişkin ödemeleri içermeyen, ihtiyati, açıklayıcı veya diğer olağanüstü tedbir yolları için yapılan işlemler hariç olmak üzere, Akit Tarafın kanunları çerçevesinde bir idare mahkemesine, diğer uyuşmazlık çözüm yollarına veya diğer Akit Tarafın aldığı ve Anlaşma'yı ihlal ettiği iddia edilen tedbire ilişkin herhangi bir yargılamaya yönelik başvuruda bulunma veya devam ettirme hakkından feragat etmesi koşuluyla bir iddiayı tahkime götürebilir.

Tahkim talebinde, işbu Madde altındaki rıza ve feragat yazılı olarak sunulacaktır.

6. İşbu Madde'nin 3. Fıkrasının hükümlerine bakılmaksızın, bir yatırım uyuşmazlığının ICSID'in görev alanı ile 3(b) (i) bentleri kapsamında teşkil etmiş olan tahkim mahkemesinin yargılama yetkisi içerisinde bulunup bulunmadığına yönelik karar verirken tahkim mahkemesi, Türkiye Cumhuriyeti'nce 3 Mart 1989 tarihinde, Guatemala Cumhuriyeti'nce 16 Ocak 2003 tarihinde, hangi uyuşmazlıkların ICSID yargılamasına sunulmaya uygun olup olmadığına ilişkin, ICSID Sözleşmesi'nin 25'inci Maddesi'nin 4'üncü fıkrası doğrultusunda, ICSID'e sunulmuş olan bildirimlere işbu Anlaşma'nın ayrılmaz bir parçası olarak uyar.

7. İşbu Anlaşma kapsamında kurulmuş olan tahkim mahkemesi, kararını İşbu Anlaşma'nın hükümlerine ve uluslararası hukukun uygulanabilir kurallarına uygun olarak alır.

İşbu Anlaşma kapsamında kurulmuş olan tahkim mahkemesi, uyuşmazlığa taraf olan Akit Taraf'ın iç hukukunu iddiaya ilişkin vakte temelinde göz önünde bulundurabilir.

8. Tahkim kararları uyuşmazlığın tüm tarafları için nihai ve bağlayıcı olacaktır. Her bir Taraf ulusal mevzuatı doğrultusunda tahkim kararını yerine getirecektir.

MADDE 11
Tahkim Mahkemesinin Kurulması

1. Tahkim mahkemesi, üç hakemden oluşacaktır. Her bir uyuşmazlık tarafı bir hakem atayacak ve tahkim mahkemesinin başkanı olacak üçüncü hakem ise uyuşmazlığın taraflarının ortak mutabakatı ile tayin edilecektir. Hiçbir durumda tahkim mahkemesinin başkanı Akit Taraflardan birinin vatandaşı olmayacaktır.

2. İddianın tahkime sunulmasından itibaren doksan (90) gün içerisinde, işbu Madde kapsamında tahkim mahkemesinin kurulmaması durumunda, henüz atanmamış hakem ya da hakemler, seçilen uyuşmazlık çözümü yolunun usul kurallarının uygulanabilir hükümleri doğrultusunda seçilecektir. Her bir durumda, atamayı yapan otorite, henüz atanmayan hakem ya da hakemlerin atanmasından önce uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraf ile danışmalarda bulunacaktır.

3. Uyuşmazlığın tarafları, işbu Maddenin 3(b) bendi doğrultusunda uygulanabilir tahkim kuralları çerçevesinde tahkimin yasal yeri üzerinde anlaşabilirler. Eğer uyuşmazlığın tarafları bu konuda bir anlaşmaya varamazsa, tahkim mahkemesi, 10 Haziran 1958'de New York'ta imzalanan Birleşmiş Milletler Yabancı Tahkim Kararlarının Tanınması ve Uygulanması Sözleşmesi'ne taraf olan bir ülkede olması koşuluyla, uygulanabilir tahkim kuralları doğrultusunda tahkim yerini belirleyecektir.

4. Tahkim mahkemesi davalı aleyhine bir nihai karar alırken, ayrı ayrı veya birlikte, yalnızca aşağıdakilere karar verebilir:

(a) parasal zararlar ve buna uygulanabilir bir faiz; ve

(b) davalının mülkiyetin iadesi yerine parasal zararları ve buna uygulanabilir faizi ödeyebileceğini belirtmesi kaydıyla, mülkiyetin iadesi.

5. Uyuşmazlığa taraf olan Akit Taraf, uygulamaları veya ulusal mevzuatına uygun olarak tahkim kararının yayımlanmasına karar verebilir.

MADDE 12

Geçici Önlemler

Bir tahkim mahkemesi, uyuşmazlığın taraflarından birinin haklarını korumak ya da tahkim mahkemesinin görev alanının tamamen etkin olmasını sağlamak amacıyla, uyuşmazlığın taraflarından birinin mülkiyetindeki ya da kontrolündeki kanıtın korunmasına yönelik bir karar ya da tahkim mahkemesinin görev alanını korumaya yönelik kararlar da dahil olmak üzere bir geçici koruma önlemi alabilir. Bir tahkim mahkemesi, 10'uncu Madde'de belirtilen, ihlal teşkil ettiği iddia edilen haciz veya tedbirin uygulanmasının durdurulmasına yönelik karar veremez.

MADDE 13

Faydaların Reddi

1. Bir Akit Taraf, işbu Anlaşma'dan kaynaklanan faydaların, diğer Akit Taraf'ın bir işletmesi olan yatırımcısına ve bu yatırımcının yatırımlarına uygulanmasını, söz konusu işletmenin, kanunlarına göre kurulduğu ya da teşekkül ettiği Akit Taraf'ın ülkesinde önemli iş faaliyetleri olmaması ve bu işletmenin Anlaşma'ya taraf olmayan bir ülkenin veya reddeden Akit Taraf'ın yatırımcılarının sahibi olduğu veya kontrol ettiği bir işletme olması halinde reddedebilir.

2. Reddeden Akit Taraf, faydaların reddinden önce diğer Akit Taraf'ı, mümkün olduğu ölçüde, bilgilendirecektir.

MADDE 14

Akit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Akit Taraflar, işbu Anlaşmanın yorumu veya uygulanmasıyla ilgili aralarında çıkan herhangi bir uyuşmazlığa iyi niyet ve işbirliği ruhu içinde hızlı ve hakkaniyete uygun bir çözüm arayacaklardır. Bu bakımdan, Akit Taraflar bu gibi çözümlere varmak için doğrudan ve anlamlı müzakerelerde bulunmayı kabul ederler. Eğer Akit Taraflar uyuşmazlığın başladığı tarihten itibaren altı (6) ay içerisinde yukarıda belirtilen yöntemler ile kendi aralarında bir anlaşmaya varamazlarsa uyuşmazlık, Akit Taraflardan herhangi birinin isteği üzerine, üç üyeli bir tahkim mahkemesine sunulabilir.

2. Talebin alınmasından itibaren iki (2) ay içerisinde, her bir Akit Taraf bir hakem tayin edecektir. Tayin edilen bu iki hakem, üçüncü bir ülke vatandaşı olan üçüncü hakemi Başkan olarak seçeceklerdir. Akit Taraflardan herhangi birinin belirtilen süre içinde hakemi atayamaması halinde, Akit Taraflardan birinin diğer Akit Taraf'ı uyuşmazlığı tahkim mahkemesine götürme niyeti konusunda bilgilendirdiği tarihten itibaren dört ay içerisinde, diğer Akit Taraf Uluslararası Adalet Divanı Başkanı'ndan, atamayı yapmasını talep edebilir.

3. Eğer bir Akit Taraf hakem atamaz ya da her iki hakem atanmalarından itibaren iki (2) ay içerisinde Başkan seçiminde anlaşmaya varamazlar ise, Başkan Akit Taraflardan birinin talebi üzerine Uluslararası Adalet Divanı Başkanı tarafından atanacaktır.

4. Eğer, bu Madde'nin 2'inci ve 3'üncü fıkralarında belirtilen durumlarda, Uluslararası Adalet Divanı Başkanı söz konusu görevi yerine getirmekten alıkonursa ya da Başkan Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, atama Başkan Vekili tarafından yapılacaktır ve eğer Başkan Vekili de bu görevi yerine getirmekten alıkonursa ya da Başkan Vekili Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, atama Akit Taraflardan birinin vatandaşı olmayan en kıdemli Divan üyesi tarafından yapılacaktır.

5. Tahkim Mahkemesi, Başkan'ın seçildiği tarihten itibaren üç (3) ay içinde, işbu Anlaşmanın diğer hükümleriyle tutarlı olacak şekilde usul kuralları üzerinde anlaşmaya varacaktır. Böyle bir anlaşmaya varılmaması halinde, Tahkim Mahkemesi, genel kabul görmüş uluslararası tahkim usulü kurallarını dikkate alarak, usul kurallarını tayin etmesini Uluslararası Adalet Divanı Başkanı'ndan talep edecektir.

6. Aksi kararlaştırılmadıkça, Başkan'ın seçildiği tarihten itibaren sekiz (8) ay içerisinde bütün beyanlar yapılacak, bütün duruşmalar tamamlanacak ve Tahkim Mahkemesi, hangisi daha sonra gerçekleşirse, son beyanların sunulduğu veya duruşmaların bittiği tarihten sonra iki (2) ay içinde karara varacaktır. Tahkim Mahkemesi, nihai ve bağlayıcı olacak kararını oy çokluğu ile alacaktır.

Tahkim mahkemesi kararını işbu Anlaşma ve Akit Taraflar arasında uygulanabilir uluslararası hukuk temelinde alacaktır.

7. Başkanın, diğer hakemlerin masrafları ve yargılama ile ilgili diğer masraflar Akit Taraflarca eşit olarak ödenecektir. Bununla birlikte, tahkim mahkemesi, giderlerin daha yüksek bir oranının Akit Taraflardan biri tarafından ödenmesine re'sen karar verebilir.

8. Eğer bir uyuşmazlık, işbu Anlaşma'nın 10'uncu Maddesi uyarınca bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulmuşsa ve hala mahkeme önündeyse, aynı uyuşmazlık işbu Madde hükümleri uyarınca başka bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulamayacaktır. Bu durum, her iki Akit Taraf arasında doğrudan ve anlamlı görüşmeler yoluyla bağlantı kurulmasını engellemeyecektir.

9. Tahkim mahkemesi kendi usul kurallarını belirleyecektir.

MADDE 15
Yürürlüğe Giriş

1. İşbu Anlaşma, Akit Taraflarca, yürürlüğe girmeye ilişkin gerekli dâhili yasal işlemlerin tamamlandığına dair yazılı ve diplomatik kanallarla yapılan bildirimlerden sonuncusunun alındığı tarihten bir gün sonra yürürlüğe girecektir.

2. Anlaşma on (10) yıllık bir dönem boyunca yürürlükte kalacak ve İşbu Maddenin 4. fıkrasına göre sona erdirilmediği sürece yürürlükte kalmaya devam edecektir.

3. İşbu Anlaşma, Akit Tarafların karşılıklı yazılı rızasıyla herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Bu değişiklikler İşbu Maddenin ilk fıkrasında belirtilen aynı yasal usul çerçevesinde yürürlüğe girecektir.

4. Akit Taraflardan her biri, bir yıl öncesinden diğer Akit Tarafa yazılı bir bildirimde bulunarak ilk on yıllık dönemin sonunda veya bu tarihten sonra herhangi bir zamanda Anlaşma'yı feshedebilir.

5. İşbu Anlaşma'nın sona erdiği tarihten önce yapılan veya edinilen ve İşbu Anlaşma'nın diğer bir şekilde uygulanacağı yatırımlarla ilgili olarak, İşbu Anlaşma'nın diğer tüm maddelerinin hükümleri, sona erme tarihinden itibaren bir on (10) yıl daha geçerli olmaya devam edecektir.

Yukarıdaki hususlar muvacehesinde, İşbu Anlaşma Hükümetlerince yetkili kılınan ve aşağıda imzası bulunan temsilciler tarafından imzalanmıştır.

Ankara'da 21.12.2015 tarihinde üç nüsha olarak Türkçe, İspanyolca ve İngilizce dillerinde, tüm metinler eşit derecede geçerli olmak üzere imzalanmıştır. İşbu Anlaşmanın yorumunda farklılık olması halinde, İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

GUATEMALA CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

İbrahim Şenel
Müsteşar

José Rodrigo Velázquez de León
Dışişleri Bakan Yardımcısı

EK Kamulaştırma

Akit Taraflar, aşağıda belirtilen hususlardaki ortak anlayışlarını teyit etmektedirler:

1. Bir Akit Taraf'ın bir eylemi veya eylemler dizisi, bir yatırımdaki maddi veya maddi olmayan bir mülkiyet hakkına veya çıkarına müdahalede bulunmadığı sürece kamulaştırma oluşturamaz.

2. 6'ncı Madde'nin 1'inci fıkrası iki duruma işaret etmektedir:

(a) birinci durum; bir yatırımın devletleştirilmesi ya da mülkiyetinin el değiştirmesi veya mülkiyete el konulması yoluyla diğer bir şekilde gerçekleşen doğrudan kamulaştırma durumudur.

(b) ikinci durum ise, bir Akit Taraf'ın eyleminin veya eylemler dizisinin, mülkiyet el değiştirmeksizin veya mülkiyete el konulmaksızın doğrudan kamulaştırmaya eşdeğer etkiler ortaya çıkardığı dolaylı kamulaştırma durumudur.

3. Bir Akit Taraf'ın belirli bir fiili durumda gerçekleştirdiği eyleminin veya eylemler dizisinin dolaylı kamulaştırma oluşturup oluşturmadığının belirlenmesi, her olay için vakta temelinde aşağıdaki etkenlerin de dikkate alındığı bir inceleme yapılmasını gerektirir:

(a) devletin eyleminin ekonomik etkisi; ancak, bir Akit Taraf'ın eylemi veya eylemler dizisinin bir yatırımın ekonomik değeri üzerinde olumsuz etki oluşturduğunun tespiti, tek başına, dolaylı kamulaştırma gerçekleştiği sonucunu oluşturmaz;

(b) devlet eyleminin yatırıma dayalı belirgin ve makul beklentilere müdahalesinin kapsamı; ve

(c) devlet eyleminin niteliği.